

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	AF118 Фінансовий ринок / Financial market
Рівень фахової передвищої освіти	Фахова передвища
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр	IV
Курс	2 курс
Анотація курсу	Мета: розкриття теоретичних та практичних основ розвитку і функціонування фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин. Завдання: визначення місця фінансового ринку у фінансовій системі; обґрунтування необхідності функціонування фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку та розкриття особливостей обігу різних видів цінних паперів; визначення суті інфраструктури фінансового ринку, її значення та особливостей діяльності професійних учасників; обґрунтування необхідності державного регулювання фінансового ринку з урахуванням специфіки економічного й соціального розвитку України; розгляд сегментування фінансового ринку та їх взаємодію. Предмет: механізм функціонування фінансового ринку, що виступає як економічний простір, де формуються відносини купівлі-продажу фінансових інструментів.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=117
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Глигало Наталія Анатоліївна Канали комунікації: СДН Moodle, повідомлення в чаті e-mail antaresnata@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/fmb_f23.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Перелік спеціальних компетентностей (СК)	- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці; - застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання; - демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Перелік програмних результатів навчання	- розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств. - визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності. - використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці. - характеризувати господарські операції та процеси, вміти документально їх оформлювати для відображення в обліку підприємств. - дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання. - використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання. - вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 48 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Словесні (дискусія, самостійна з джерелами інформації, науково-популярна розповідь, інформаційна, проблемна лекція, прес-конференція, евристична бесіда); Наочні (презентаційні повідомлення);

	Практичні (дослідницький, проектний метод); Інтерактивні методи (фокус-групи, метод кейсів, «мозкового штурму», ситуаційного аналізу, контент-аналіз, практичні тренінги, проведення майстер-класів)
Зміст дисципліни	
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, функції та структура	Сутність фінансового ринку, передумови його створення. Принципи та функції фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Класифікація фінансових ринків. Глобалізація фінансових ринків: причини, фактори, наслідки
Тема 2. Законодавче регулювання фінансового ринку	Сутність, важелі та форми державного регулювання фінансового ринку. Етапи регулювання фінансового ринку в Україні. Характеристика моделі державного регулювання фінансового ринку України. Законодавчо-нормативна база регулювання фінансового ринку в Україні
Тема 3-4. Фінансові посередники	Сутність фінансових посередників та їх функції. Суб'єкти банківської системи. Небанківські фінансові установи, особливості їх діяльності. Контрактні фінансові інститути. Посередники депозитарно-клірингової системи.
Тема 5. Процентні ставки та їх структура	Економічна сутність процентної ставки. Номінальна та реальна процентні ставки. Фіксована та плаваюча процентні ставки. Структура процентних ставок. Крива дохідності. Процентні ставки та роль НБУ.
Тема 6. Ризик і ціна капіталу	Ціноутворення на фінансовому ринку на різні фінансові активи. Визначення ставки дохідності або ціна капіталу. Моделі оцінки фінансових інструментів. Оцінювання облігацій. Оцінювання акцій. Дохідність операцій з фінансовими активами. Поняття та класифікація фінансових ризиків. Методи оцінки ризиків. Основні методи нейтралізації фінансових ризиків на фінансовому ринку.
Тема 7. Грошовий ринок	Сутність і особливості функціонування грошового ринку в Україні. Внутрішній механізм регулювання грошового ринку. Обліковий ринок: інструменти та правове регулювання. Міжбанківський ринок та основні міжбанківські операції.
Тема 8. Валютний ринок	Поняття, функції, класифікація та суб'єкти валютного ринку. Валютні операції. Валютне котирування. Валютний трейдинг. Прогнозування валютних курсів. Валютне регулювання та курсова політика.
Тема 9. Ринок капіталів	Основи організації ринку капіталів. Кредитний ринок як складова ринку капіталів. Основні форми кредитних відносин. Державний кредит, його форми та види. Державний борг України. Кредитні рейтинги.
Тема 10. Фондовий ринок	Основи функціонування фондового ринку. Сутність, функції, принципи функціонування фондового ринку. Класифікація фондових ринків. Фінансові інструменти фондового ринку. Державне регулювання фондового ринку.

Тема 11. Цінні папери та похідні фінансові інструменти у системі фінансового ринку	Сутність цінних паперів і їх місце на фінансовому ринку. Характеристика акцій та механізм їх функціонування. Облігації, їх види та роль в економіці. Роль інвестиційних сертифікатів і приватизаційних паперів у функціонуванні фінансового ринку. Похідні фінансові інструменти (деривативи)
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ.
Підсумковий контроль	Залік
Система оцінювання	
Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль. Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100. Підсумковий контроль: відбувається у формі диференційного заліку (у формі підсумкового модульного контролю). Розрахунок підсумкової оцінки: підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (S). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить 1. Формула: $O = S \times 1$	

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді, практичні роботи (9 тем по 5 балів)	45
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Індивідуальна самостійна робота (розрахункова робота)	25
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи
Критерії оцінювання усних відповідей: 5 б. Відповідь повна, логічна, послідовна, містить аналіз прикладів (реальних або умовних) застосування фінансових інструментів;.

- 4 б. Відповідь в основному правильна, але окремі аспекти розкриті поверхнево; практичні приклади обмежені або не повністю роз'яснені.
- 3 б. Відповідь частково правильна, має пропущені ключові поняття або терміни; мінімальна аргументація або приклади.
- 2 б. Відповідь неповна або з помилками, студент плутає терміни, механізми або види ринків; не наводить прикладів; потребує значної допомоги викладача.
- 1 б. Відповідь дуже слабка, студент не розкриває суті питання; допускає істотні помилки; не пояснює матеріал без сторонньої допомоги.
- 0 б. Відсутня будь-яка відповідь, студент відмовляється або не здатен відповісти.

Критерії практичних робіт:

- 5 б. Завдання виконане повністю та правильно; вірно застосовані формули та методи розрахунків; розрахунки точні, результат коректний.
- 4 б. Завдання виконане повністю, але присутні незначні помилки у розрахунках або часткові неточності.
- 3 б. Завдання виконане частково, має помилки у застосуванні формул або методів; результати частково неправильні;
- 2 б. Завдання виконане частково або з істотними помилками: більшість розрахунків хибні; методика розв'язку не дотримана.
- 1 б. Завдання виконане дуже слабо, студент не розуміє методику; результати хибні або відсутні; пояснення та висновки відсутні.
- 0 б. Робота відсутня або взагалі не виконана.

Критерії оцінювання модульних робіт

Завдання	Максимальний бал	Критерії оцінювання
Тести (10 завдань)	5	5 б. – 9–10 правильних відповідей; 4 б. – 7–8 правильних відповідей; 3 б. – 5–6 правильних відповідей; 2 б. – 3–4 правильних відповідей; 1 б. – 1–2 правильних відповідей; 0 б. – немає правильних відповідей.
Задачі (2 завдання по 5 б.)	10	5 б. – розв'язок повний, правильний, логічний, з точними розрахунками та обґрунтованими висновками; 4 б. – розв'язок в основному правильний, є незначні помилки або пропущені пояснення; 3 б. – розв'язок частково правильний, є помилки у розрахунках або логіці; 2 б. – розв'язок неповний або з істотними помилками, висновки відсутні або некоректні; 1 б. – розв'язок дуже слабкий, більшість методів не застосовано, результат хибний; 0 б. – задача не виконана або відсутня відповідь.
Загальна кількість балів	15	

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (розрахункової роботи)

Вид роботи	Кількість	Максимум, балів
Завдання 1 (презентація, доповідь)	1	10
Завдання 2 (презентація)	1	15
Разом		25

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р. №212-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991р. №1576-XII //ВВР. – 1991. – №49. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996р. №448/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-vr>
4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999р. №679-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
5. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006р. №3480-IV //Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 35-36 (906-907), С.5-27. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
6. Арутюнян С.С., Іоргачова М.І. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. Харків: «Діса плюс», 2020, 312 с.
7. Бражник Л.В. Фінансовий ринок: навч. посіб. Полтава: ПДАУ, 2023, 130 с.
8. Коваленко Ю. М., Коваль І. А., Близненко Є. О. Вплив моделі сектору фінансових корпорацій і ринку цінних паперів на інвестиційні процеси в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 2 (22), С. 98–118.
9. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. – Київ: НаУКМА, 2022, 206 с.
10. Стратегія фінансового сектору України до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_FS_2025.pdf
11. Сохацька О.М., Панасюк В.М., Роговська-Іщук І.В., Вінницький С.І. Фундаментальний та технічний аналізи міжнародних ринків. Тернопіль: ЗУНУ, 2022, 309 с.
12. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях: навч. посіб. — К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021, 228 с.
13. Татарин, Н. Б., & Половко, Д. М. (2023). Фінансовий ринок України: аналіз сучасного стану, загрози, проблеми та перспективи. Галицький економічний вісник, 83(4), 78-88.
14. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Н. В. Трусова, С. А. Нестеренко, І. Є. Якушева та ін. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021, 236 с.
15. Фондовий ринок: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Дергалюк М.О.– Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023, 99 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.treasury.gov.ua>. – Назва з екрана.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://tax.gov.ua/> – Назва з екрана.
4. Офіційний сайт Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.bank.gov.ua>. – Назва з екрана.
6. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.nssmc.gov.ua> – Назва з екрана.